

DE
IVRISDICTIONE

ET IMPERIO.

AD PHILIPPUM III.
HISPANIARVM REGEM
CATHOLICVM MAXIMVM
ET POTENTISSIMVM.

ANT. QUINTANA DVEGNÆ

LIBR. I. D. V. 1598.

CVM PRIVILEGIO.

Madriti, Apud Ludouicum Sanchez:

Anno M. D. XCVIII.

VI. LIBR ORVM D E IV-
risdictione & Imperio.

ARGUMENTVM.

I. **D**e iurisdictione & Imperio è Consul-
torum libris & veteri Romanorum
iure.

II. Explicantur eadem atque alia capita ex
interpretum placitis, moribus, & iure Ponti-
ficio.

III. De iurisdictione ecclesiastica.

IV. De iurisdictione seculari & regia.

V. Noticia Orientis seu Paleologorū Imperij.

VI. Notitia Hispaniensis Monarchiae.

Postiores i.v. nunc non excunt;

TASSA.

Y O Miguel de Ondarça cauala, escrivano de Cámara del Rey
nuestro señor, de los que en el sejo residen, dcy fe que
auiédo se visto por los Señores del dicho Consejo, un libro intitulado
de Iuriditione et imperio, compuesto por el doctor Antonio de Quin-
tanadueñas, impresso co licencia de su Magestad, y privilegio Real, de
pedimiento del dicho doctor Antonio de Quintanadueñas, tassaron
el dicho libro á tres maravedis el pliego del en papel, y a este precio
y no mas mandaron que se venda el dicho libro; y antes que se venda
se imprima al principio de cada libro este testimonio de la dicha
tassa, para que se entienda so las penas contenidas en las leyes y pre-
maticas que sobre la impression de los libros disponen, y para que de
ello coste de pedimiento del dicho doctor Antonio de Quintanadue-
ñas, di la presente en Madrid à 12. de Noviembre de 1598. años, y
en fe dello lo firme. Miguel de Ondarça cauala.

ERRATAS.

Pag.t.lin.14.cuiusque, di ciusque. 216.inconsulto, ei, di in-
consulto eo. 5.28.indicat,di indicant. 6.15.herede, di here-
dem. 28.1.variam,di variarum. 38.13.impanis,di impurus. 52.
10.creditore,di debitore. 54.13.aboluere,di obsoleuere. 58.21.
aduersarij,di aduersario. 126. 23.iudicio,di indicio. 149.10.ha-
bit,di habet. 173.1.enodabitur,di enudabitur. 174.3.sunt non,
di sunt. Nam. 188.13.data,di dato. 210.4.delectum, di delectu.
y lin.24.præsce,di præses. 211.15.care,di scere. 215.anm in , di
an in. 213,8.pars,di pares. 214.vlti. indicantis , di indicantis.
224.29.exide,di exi.de. 246.13.præstatur,di præstatos. 251,
16.tunc,di tum. 254.26.nunque,di nunquam. 263.3.qua,di quæ.
276.21.censem,di censem. 283.16.istuam,di iustum. 283.en-
tep.instituon,di instituerem. 288.antep.præscriptio,di præscrip-
tione. 292.5.nunquam,di vnquam. 306.1.leuiorē , di leuiorc.
315.antep.erant,di errant. y lin.pen.det,de. 320.4.capta,cæpta.
323.4.si non eodem,di si in eodem. 328.21.nullam,di nullam.
330.7.produi,di produci. 331.17.inferuntur,di inferunt. 332.
24.confidere,di confide. 333.29.liberarij , di librarij. 336.25.
quia,di qui. 348.14.delegate,di legare. 354.10.mandatoros , di
mandatarios y 11.ne fungi,di fungi. 356.19.proh,di princ.y 26.
resellitur,di sellit . 358.1.setentiā,di sententia. y 24.D. deie.
di D.dere. 359.1.rejecto,di rejectio.y 37.aucterem,di auctorē,
30.25.andis,diannis.

Juan Vazquez del Marmol.

AD PHILIPPUM III.
HISPA NIARVM REGEM
CATHOLICVM.

AE L A T V M E s t nuper, Philippe Rex maxime, lege tibi regnum: delata etiam non lege modo, sed consentienti populorum iudicio hereditas auitae, pater n^eq; gloriæ. Regnum varijs est constitutum e populis, qui non solū linguis ac habitu inter se, tuiq; dissimiles sunt, sed etiā locorum interuallo disiuntissimi: & quod ille ait, extra anni, Solisq; vias. Hereditas verò quantorū heroum! Carolum V. aio, & Philippum II. lectissimū Regum par. Quorum ille verè fulmen imperij. Nam quot sunt terrarū oræ, tam multis habitis triumphis, nomen inuitissimi Imperatoris in omnib[us] belligenere celerrimè consequetus est. Ita tamen, ut abū darit etiam pacifici, togatiq; principis laude omni, atq; ornamenti. Huius verò religionem erga summū Deū, iustitiam, in temperandis populis incredibilem, ac prope diuinam sapientiam cum omnes admirantur: tum etiā constantiam animi, & solertiam intestinis externisq; bellis diutissimè perspectam. Idque ipsum declarat publicæ, recentesque lacrumæ, que, te nobis nisi patriæ virtutis exemplum effigiemque consilij reliquisset, futurū erat, ut nullo tempore exarescerent. Ampla quidem, & opulenta hereditas, regnum etiam florentissimum. Quā tamen tu hereditatem possis cernere iure tuo, id est, maximarum virtutū, quas tibi in casta, severaq; disciplina iam

ANTONII QVIN-
TANADVEGNÆ

De iurisdictione, & Imperio

LIBER PRIMVS.

E CONSULTORVM LIBRIS
& veteri Romanorum iure.

S V M M Æ R E R V M A C S E N-
tentiarum extitul. 1.

I.

*Espublica quibus rebus cōstat.
Hominum quot genera in Res-
publica sint.*

II.

*Reipublicæ bona, & quibus ar-
tibus parentur.*

III.

Lex cuiusque præstantia, utilitates, & vis.

IV.

*Imperium quid? distinctum gradibus, iurisdictio,
an Principis iurisdictio sit.*

V.

Iurisdictio quæ sit, an ad Principem pertineat.

Anno .vii.

A

vii. An

EXPLICATIO.
dem, sed ne quis capita ex iure
debet, ut si quis multiplex sit
in bonitatem.

A N T O N I I
Q V I N T A N A
D V E G N A E.

D E I V R I S D I C T I Q
ne, & imperio.

L I B E R . I I .

PESSIME de recta doctrinæ ratione me
 ritus ille est, qui in artibus studijsque traden-
 dis rationem rectè loquendi, & recte sen-
 tiendi primus fallaci compendij opinione distraxit.
 Quæ inter se naturæ fæderè adeo coherent, vt nemo
 de re vlla dilucidè atque illuminatè dicat, qui eodem
 modo de illa non sentiat. At rursus si penitus compre-
 hensa animo res sit, eademi facile verba rapit, & nec
 cogitantि vltro ministrat. Oratio enim interpres, est
 animi eiusque sensa vñā eloquitur, nec nisi cere or-
 nariue potest, quin eius nitoris atque ornatus pars bo-
 na ad animi sententiam redeat. Hæc autem orationis,
 sententiæque distractiō quām perniciosa sit: multis
 diffinitionibus auctores nostri iuris præclarè docue-
 runt. Ut, si testator de re quadam, scripsit nominati-
 tim, & tamen sensisse voluisse ve aliter doceatur, res-
 ponsum est, vtrumque pariter irritum esse, quod vo-
 luit, & quod scripsit, nuncupauitque. nam voluntati
 verba defuere, verbis autem voluntas, sunt sexcenta
 de eo genere. Quo summo iurē si cū nostris interpre-
 tibus agere iuuaret, atque ad eam rationem illorum
 placita inexplicando iurisdictionis argumento exqui-
 rire, plane nulla starent. Nam quæ passim usurpant
 verba, iurisdictionis, imperium merum mistum datio iu-
 dicum, actionum, iudiciorum, cognitio prætoris pro
 consulis officium, capertinent, haud dubie ad Roma-
 norum iudicia. Verum si paulo accuratius perpendas
 illorum doctrinam, præceptiones, versantur in seculi
 sui moribus, quæque hodie viget iurisdictioni iudicio.
 Tu nqueratio in populis, municipijsque proprijs, eam
 describunt, diuidunt, atque persequuntur. Discrepat